

Anne Marie Jessen
født Hardt
f. 29.10.1855
d. 02.10.1891

Ludwig Owe Jessen
f. 11.12.1852
d. 26.11.1916

Præst Toftlund 1886-1892

Pastor Jessen forsøgte at erstatte de danske gudstjenester i Toftlund kirke med tyske. Det fik han ikke held med. Måske var det også ham, der havde fået ideen til Bismarck-tårnet på Knivsbjerg?

Fortyskningspræsten

Ludwig Owe Jessen var kendt som ”den tyske præst” eller ”Fortyskningspræsten”. Han blev ansat i Toftlund det år, hvor Bismarcks fortyskningsplaner for alvor slog igennem. Han var født i Kiel og var søn af ”collaporator” (underlærer ved lærd skole) Peter Hinrich Jessen. Faderen blev senere rektor i Haderslev. Moderen Louise Orvena Margrethe var født Sommer.

Ludwig Jessen blev immatrikuleret i 1871. Han studerede i Leipzig, Thüringen og Kiel. I 1876 bestod han sin eksamen. Han gik på præsteseminariet i Haderslev og blev ordineret i 1877. Derefter var præsteadjunkt i Gram og senere i Øsby.

Som 27-årig blev han soldat i 1879. Derefter blev han vikar i Broderby og præst i Simonsberg. I 1881 kom han til Spandet og i 1886 til Toftlund. Ved juletid 1892 blev han valgt til præst i Vilstrup. Han blev afskediget i 1910 og døde i Flensborg i 1916.

Den meget tyske førstelærer Ravnsgård i Toftlund sørgede for, at tysk blev skolesprog i Toftlund længe før det blev lovgivet i 1888.

Tysk i skolen og tysk i kirken?

Da Jessen kom til Toftlund, var alle bøger, der blev anvendt i kirken og til religionsundervisning på

Ludwig Owe Jessen

dansk. De tre kirkeældste A.C.Lau, Hübschmann og Hoffmann søgte om, at der stadig skulle undervises to religionstimer om ugen på dansk. Ellers kunne børnene jo ikke læse undervisningsmaterialet i kirken. Pastor Schumacher havde tiltrådt dette, men pastor Jessen ønskede at gå en anden vej.

Han fik 24 skoleinteresserede tysksindede til at ansøge om, at skoleundervisningen i religion skulle være på tysk. Det blev dog ikke indført, da alt undervisningsmaterialet var på dansk. Kort tid efter forlod pastor Jessen sognet.

I 1892 ønskede han sammen med de tysksindede i sognet, at forrette gudstjenesterne på tysk. Det fik han ikke held med. Det kom til et kompromis. A.C.Lau foreslog, at man skulle have en tysk gudstjeneste om måneden. Den skulle finde sted i den almindelige kirketid – altså om formiddagen. Endvidere skulle der prædikes på tysk 2.juledag, 2. påskedag og 2. pinsedag. Alle kunne gå ind for kompromiset. Den søndag, hvor der var tysk gudstjeneste om formiddagen var der dansk gudstjeneste om eftermiddagen. Sådan blev forholdene i kirken helt op til Genforeningen.

Anne Marie Jessen dør

Pastor Jessens kone Anne Marie Jessen blev syg og døde, kort før hendes mand forlod embedet i Toftlund. Hun havde tæring og døde vist nok i barselsseng. En lille pige Ellen blev døbt over moderens grav. Anne Marie Jessen ligger begravet i Toftlund.

Menighedens bedømmelse

Der var stor forskel på, hvordan menigheden opfattede pastor Jessen.

"Han var vist en god præst" sagde et medlem af menigheden til Liber Daticus.

Pastor Jessens forgænger pastor Schumacher klagede over "uorden i kirken". Det har måske stadig været et problem, da pastor Jessen kom til. I hvert fald kan et medlem af menigheden P. Lindholm fortælle: *"Jessen var en dygtig prædikant, der fik en god kirkegang. Han fik politi ind i kirken, og det var ikke så godt."* Måske skulle politiet sørge for, at der kom orden i kirken?

Fru Marie Lau sagde om Jessen: *"Jessen var hidsig og ikke særlig afholdt. Drak han? Han var far til Bismarcktårnet på Knivsbjerg!"*

En datter af Ludwig Jessen Anna Elisabeth var gift med præsten ved Helligåndskirken i Flensborg Thomas Matthiesen, Han var indtil Genforeningen præst for den danske menighed i Flensborg.